

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelése alatt
 Kiadóért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.
 Felelős szerkesztő: Boday Barna. Segédszerkesztő: Rothmeyer Imre.
 Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: József 51-05.
 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. Telefon: József 90-32.

OMGE tagsági díj egy évre 1600 korona, alkalmazottaknak 400 korona.

Előfizetési árak:
 Előfizetőknek: 1/4 évre 1100 K. 1/2 évre 2000 K. OMGE tagoknak: 500 K.
 Kiszámlázva a fenti árak kétszerese.

Előfizetési csekis a naptári negyedévek szerint fogad el a kiadóhivatal.

TARTALOM:

A fenyegetett termelés. (Haldcs Ágoston dr.)
 A hagyma fonálférgessége. I. (Bakó Gábor.)
 Az abrakakarmányok piaci ára és viszonylagos pénzértéke. (Weiser István dr.)
 Új rendeletek. (A gazdasági alkalmazottak kereseti adójának utátlányozása.)
 A gazdaközönség köréből.
 A mezőgazdasági ipar fejlesztése. II. (Kozáry Jenő.)
 Miniszteri ügyész a földreformban. (G. J. dr.)
 Vegyes közlemények.
 Tőzsde, Kereskedelem.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának,

1. évi május hó 9-én (szerdán), d. u. 4 órakor, az OMGE székháza tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) tartandó gyűlésére.

Tárgy:

A közigazgatási reform és a mezőgazdaság. (Előadó: Krudy Ferenc.)

Haldcs János gróf s. k.,
 a közgazdasági szakosztály elnöke.

A fenyegetett termelés.

A „Köztelek” ez évi 11-ik számában, Ajkay István dr. tollából, a földreform folytán megszorodó törpebirtokok szakszerűbb kezelésére vonatkozóan igen helyes irányelveket kitűző cikk jelent meg. Ehhez fűzöm az alább elmondandókat.

Hogy a földreform és a többtermelés jelen viszonyaink között össze nem egyeztethető két fogalom, annak bizonyítására nincs szükség. Ezt különben maga a földreform törvényjavaslatának indoklása is elismeri, jelezvén, hogy még a legméréskeltebb keresztülvitel esetén is feltétlen terméscsökkenés kell számítanunk, teljes egészében való keresztülvitelle pedig lehetetlen. Ha csak az öt holdnál kisebb gazdaságokat akarnók tiz holdra kiegészíteni és a földnélkülieknek három holdat juttatni, már ekkor is 3.630,104 kat. hold felszántandó területre volna szükség, holott a Csonka-Magyarország 500 holdnál nagyobb birtokainak szántó összterülete mindössze csak 2.481,898 kat. hold; vagyis a szükségletnek csak 2/3-át fedezhetnénk az összes, a többtermelés tulajdonképpen szolgálatában álló birtokok teljes megszü-

tetésével. Hogy ez a több oldalról követelt radikális végrehajtás milyen következményekkel járna a szegény csonka hazára, mely egyedüli erejét agrár mivoltában látja, azt a következőkben vizsgálhatjuk:

Hivatalos adatok szerint Magyarország 1915-ben a következő holdankinti átlagterméseket mutatta fel, kis- és nagybirtokok szerint részletezve, métermázsákban:

	nagybirtok	kisbirtok	többlet	nagybirtoknál
buza	756	698	058	
rozsa	673	608	067	
árpa	865	595	070	
zab	681	604	077	
Átlag			088	

vagyis 1915-ben a kisgazda minden egyes gabonával bevetett hold földje 0'88 q-val termelt kevesebbet, mint a nagybirtoké.

Ugyanezen összehasonlító eredmények 1921. és 1922-ben a hivatalos kimutatás szerint:

	nagybirtok	kisbirtok	többlet	nagybirtoknál
buza	788	622	164	
rozsa	652	548	104	
árpa	621	498	123	
zab	579	467	112	
Átlag			126	

1922-ben:

	nagybirtok	kisbirtok	többlet	nagybirtoknál
buza	663	535	128	
rozsa	637	546	091	
árpa	645	538	107	
zab	619	513	106	
Átlag			108	

Tehát 1921-ben a kisbirtok holdankint 1'26, 1922-ben pedig 1'08 q-val termelt kevesebbet, mint a nagybirtok.

Ha most már a nagybirtokok 2.481,898 holdat kitevő szántóterületét igénybe vennék, ez a közölt adatok alkalmazásával azt jelentené, hogy ennek a területnek minden holdja az 1922. évi átlag szerint 108 kg. gabonával kevesebbet tereenne, mint az eddigi évenként, tehát 26,804 vagon gabona-vesztéséget szenvednének.

De hogyan is állunk a végrehajtással? 1922. december 31-ig összesen 172,000 holdat vettek igénybe; ezzel azonban csak 214 községet elégitettek ki, holott az igénylő községek száma 2915, vagyis elintézés alatt van még 2701 község. Már az eddig felosztott 172,000 hold kategóriaváltozása is mintegy 1800 vagon terméscsökkenést jelent. Ha a birtokmegváltás így mértékben folytatódik s legszerényebben számítva a még hátralévő igénylésekre az eddig felosztott területnek csak fizetését számítjuk, úgy összesen mintegy 1.892,000 hold területű nagybirtok, vagyis a nagybirtok összes szántó területének 76%-a lesz megváltva. Könnyű kiszámítani, hogy a törvénynek ilyen mér-

tékben való végrehajtása esetén is mintegy 20,000 vagon gabonával csappanna meg évi termésünk, feltéve, hogy a népies gazdálkodás színvonala nem javul.

Különösen érezhető veszteség jelentkezne továbbá az amugy is pangó tejtermelés terén, mint amely-nél a kisgazdaságok a nagygazdaságok átlagá-nak, legjobb esetben, is csak mintegy 70%-át tud-ják ezidőszerint produkálni. A legnagyobb veszteség mégis a cukorrépatermelés terén mutatkozna. Az 1922. évben bevetett cukorrépatérfület volt: nagy-birtok 57,445 hold = összterületének 2'3%-a, kis-birtok 5153 hold = összterületének 0'07%-a. Ha már most a fentiek szerint nagybirtokterületünk-ből 76% lenne feldarabolva, akkor a cukorrépa-termelésre mindössze csak mintegy 20,000 holdat használnának az eddigi 62,500 hold helyett, illetve a cukorrépának a gabonatermelés rovására át kel-lene tolnodni a megmaradt nagybirtokrészekre, mert nem valószínű, hogy az új keletkezési par-cellabirtokok cukorrépatermelést indítsanak meg.

Az utódállamok csak az anyaföldet hagyták meg nekünk. Csonka országunk összterületének 60%-a szántó, míg Nagy-Magyarországnak csak 45'5%-a volt. Ez a látszólag kedvező arányszám azonban ne kecségtessen senkit, mert helyette majdnem összes erdőseégeinket elvesztettük. Mégis ez a szám figyelmeztet arra, hogy boldogulásunkat csakis a földben kereshetjük s épp ezért legszentebb köte-lességünk odahatni, hogy közgazdaságunkat a fent vázolt katasztrófális veszteségektől megóvjuk. Mi-képp érhetjük ezt el? Ime néhány módozat:

1. a törvény végrehajtásának a lehető leg-nagyobb mérvben való lassítása addig, amíg a megvalósulását lehetővé tevő előfeltételekkel nem rendelkezünk,

2. a munkanélküliség és földéhségnek más alkal-mas szociális intézkedésekkel való csökkentése s ily módon a földigénylések számának lényeges apasztása, végül:

3. a minden eszközzel való odatörékvés, hogy a fent kimutatott s kisgazdáinknál tapasztalható 108 kg. holdankinti kevesebb termést növeljük, állattenyésztésüket, tejtermelésüket fokozzuk s őket ipari növények termelésére bírjuk.

Ami az első pontot illeti, nem vitatható, hogy hazánk Európa ama országainak egyike, ahol a földbirtok eloszlása a legaránytalanabb. Már a háború előtt is mind égetőbbé vált a földbirtok arányosabb megosztására vonatkozó kérdés ren-dezése, természetesen a megfelelő előmunkálatok, kisgazdánk képzése, szövetkezése stb. után, lassu lépésekben. A közbejött háború s különösen a forradalmak a kérdés megoldására várókat türel-metlenné, sőt elvakulttá tették s a türelmetlenség nyomára erőszakolta ki a törvény megalkotását. Az előre látók és az ország sorsát feltők óvó

SIMPLEX

a világ legegyszerűbb és legtökéletesebb

Kézi fészekbevetőgépe

PAPP GÉZA okl. gazda szabadalma, tengeri, bab, répamag stb. vetéséhez
 Egy ember naponta bevet 2 magyar hold földet

Az amerikai (Hermann-féle) négyzetes vetésnél nélkülözhetetlen! 50% magot takarít meg!

Beszerezhető a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete géposztályánál, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29. szám

szava hiábavaló volt; osztálypolitikával vádolták azokat, akik a törvény ellen emelvén szavukat, korántsem a nagybirtokososztályt, hanem a többtermelést és ezzel az ország sorsát feltették. A türelmetlenkedők céltatosan egyoldalú propagandamunkájával szemben most, az első sajnálatos eredmények után, példákkal és számokkal illusztrált ellenpropagandát kifejtve, talán meglehetne egyesekkel értetni, hogy — a türelem rózsát terem. (A türelmetlenség azonban már megtermette a — novellát! Szerk.)

A 2. ponttal kapcsolatban igyekeznünk kell a munkáknak részért való kiadásával saját magunk és országunk érdekében arra törekedni, hogy föld nélküli munkásainkat ily módon kenyérgabonával ellássuk s földéhségüket esökkentsük.

Legfőbbet tehetünk a harmadik módon, melyet azonban még a törvény megalkotása előtt kellett volna megkezdendünk: a kisgazdák terméshozamának minden irányban való fokozásával. Ez, ha nem is máról-holnapra, de céltudatos, kitartó munkával biztosan és aránylag elég gyorsan elérhető, amint ezt Dánia és Svédország példája fényesen igazolja. Ennek módjai: a kisgazdák képzése, szövetkezetbe tömörítése, ellenőrzésük, a kisgazdageneráció megfelelő nevelése és irányítása, mintagazdaságok létesítése. Minden gazdasági szervnek e célok szolgálatába kell állania, összefogniok és mindenkinek a neki legmegfelelőbb munkakörrel harcolni a többtermelés kivívásáért.

Véleményem szerint gazdasági szerveink közül a vármegyei gazdasági egyesületek a legalkalmasabbak a többtermelési harc kivívására. Ezek az állami bürokratikus megkötöttségtől teljesen mentesen, agilis szakférfiakkal az élükön, szervezésük első nehézségein régen túlesve, arra vannak predesztinálva, hogy éles szemmel meglátva a hibákat, gyorsan és erős marokkal nyuljanak be mezőgazdaságunkba; nekik mindennemű orvoslás módjában állhat, tanítanak, buzdítanak, propagálnak a szövetkezetek érdekében, ilyeneket alakítanak, versenyeket, kiállításokat rendezhetnek, ellenőrizhetnek stb., stb. Svédország és Dánia fejlett mezőgazdaságának is a gazdasági egyesületek teszik életét szervét. Az alap nálunk is megvolna; több gazdasági egyesületünk jól van megszervezve, valóban példás működést fejtenek ki a kisgazda többtermelése érdekében s működésük csak egy határt ismer: sivar pénzügyi viszonyukat. Ezen azonban az állam háztartásában számba sem jövő néhány millió korona segélyezéssel nagy mértékben lehetne segíteni s úgy hisszük, ezek volnának többtermelési politikánk legerősebb és legolcsóbb fegyverei. Gazdasági egyesületek szubvencionálása közgazdaságunk talán leggyümölcsözőbb befektetése volna.

A kisgazda generáció nevelése a különféle szakiskolák és tanfolyamok létesítésével már helyes irányban halad. A leghathatósabb oktatók azonban a kis mintagazdaságok volnának. Azokon a vidékeinken, hol a kisgazdák mezőgazdasági kultúráját sikerült magasabb fokra emelni, tapasztalható volt, hogy az oktatás egymagában nem nagy eredményre vezet. A gazdák csak nehezen hisznek el szavakat; ők csak annak adnak hitelt, amit maguk saját szemikkel láthatnak és aminek eredményét a kézzelfogható jövedelemtöbbletben látják.

A kis mintagazdaságok létesítése azonban nagyobb anyagi áldozatot követel, mint amit mai sze-

génységünk mellett áldozhatnánk; épp ezért csakis fokozatos megvalósítására lehet gondolni. Azokon a helyeken, ahol a vitézi telkek fekvése arra alkalmas, célszerű lenne ezek egyes hivatásos tulajdonosait állami szubvencióval gazdaságuknak mintagazdasággá való fejlesztésére bírni, bizonyos ideig tartó mezőgazdasági kiképzésre való kötelezés után. Ugyancsak mintagazdaságok létesítésével kellene néhány arra alkalmas és vállalkozó okleveles gazdát is megbizni, úgyhogy minden nagyobb körletre essék egy-egy ilyen mintagazdaság. Bizonyos, hogy sok állás nélküli, illetve kényszerűségből más alkalmazásban lévő okleveles gazdánk van, valamint hogy akadémiáinkban a jelenlegi elhelyezkedési lehetőségeket túlhaladó számú hallgatóink vannak. Amennyire örvendotes volna, hogy agrárállamunk sok szakférfiával rendelkezzen, épp úgy sajnálatos, hogy ezeknek nincsen meg a megfelelő elhelyezkedési lehetőségük. Kormányzatunknak már saját érdekében is kötelessége volna ezeknek a szakembereknek tudását a megfelelő helyeken értékesíteni, amire egyebek közt ily kisebb mintagazdaságok létesítése is alkalmas szolgálna.

A fenti kérdések megoldása égető, mert a veszély, amelyet elhárítani lennének hivatva, már felemelt öklökkel fenyegeti létünket; a helyzet gyors és ereyes cselekvést követel, elsősorban az államtól, de minden hazáját szerető gazdától is.

Haldcs Ágoston dr.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A hagyma fonálférgessége.

Ha seregszemlét tartunk az elmúlt év állati növénykártevőinek során, arra a kellemetlen felfedezésre jutunk, hogy ez az esztendő sem mult el újabb mezőgazdasági, állatok okozta károk jelentkezése nélkül. Ezuttal a vöröshagymának és a fokhagymának támadt egy apró, szabadszemmel nem is látható, ellensége, egy parányi fonálféreg, a szárféreg (*Tylenchus dipsaci* K. — *T. devastatrix* K.) alakjában. Eddig is ismertük ezt az élősködőt Magyarországról is, de csak a nyugati és más világrészbéli országok közléseiből tudtuk róla azt, amit a saját kárunkon, a saját bőrünkön kell majd tapasztalunk, ha nem vigyázunk. Eddig is tudtuk róla, hogy vagy 55 természetű és vadon termő gazdanövénye van; arról is tudomásunk volt, hogyan tette lehetetlenné még a mult század elején a Rajnamenti Poroszországban a rozstermesztést, hogyan pusztította a németalföldi drága jácint-hagymát és vöröshagymát s hogyan tizedelte a távoli Ausztrália hagymatermesztését, nagy területekre évekre megbénítva a hagymatermesztést. Most azonban már arról van szó, hogy ez a baj a megcsontított kis Magyarországon is kezd terjedni s legelőbb is ott ütötte fel a fejét, ahol sok embernek a megélhetése teljesen a hagymatermesztéshez van kötve s ahol ez az egész országra fontos ága a gazdálkodásnak. Foglalkoznunk kell tehát ezzel a kérdéssel amíg nem késő, amíg csak az igazi nagy bajnak a megelőzéséről van szó s nem a tönkretett hagymatermesztés újjáteremtésével kell esztendőket elveszítetnünk.

A talajban mindenütt hosszú sora él a fonálféreg különböző fajainak, amelyek jórésze közömbös, ártalmatlan a növénytermesztésre. Sok olyan faj is van azonban, amely egy, vagy több vad és természetű növénynek valóságos élősködője (parazitája), melyet parányi volta, sajátos alkalmazkodó képessége és alattomos terjeszkedése különösen alkalmassá tesz arra, hogy egy-egy gazdasági növényünkre meglepetésszerűen halálos csapást mérhessen. Ilyen faj a szóban forgó szárféreg is, melyet a mult év júliusában találtam számottevő mennyiségben az országban termelt hagymában és fokhagymában. A vizsgálatot gazdák panasza indította meg, mely a hagymatermesztés egy részének ki nem deríthető okokból való részleges pusztulásáról számolt be. A mikroszkópos vizsgálat azután megállapította a hagyma fonálférgességét, de mivel másodlagos kártételek és bajok is bonyolították a kérdést, a helyszíni vizsgálat pedig a késedelmes panasz miatt csak júliusban történtet meg. Tapasztalati adatok dolgában jórészt az egyszerű gazdák nem egészen megbízható adataira támaszkodhattam. Ez az oka, hogy a megfigyelési adatok gyűjtése, a szükséges kísérletezés és a védekezés teljes kiépítése a következő (1923. és további) évekre maradt. Ez azonban nem ok arra, hogy a külföldi, bár sok tekintetben más természeti viszonyok között szerzett tapasztalatok nyomán a védekezést a baj csirájában máris meg ne kezdjük, ahol szükségének mutatkozik. Sőt kívánatos és szükséges, hogy a bajtól eddig teljesen megkímélt helyeken, ahol jelentékenyebb hagymatermesztés folyik, megfelelő gazdálkodási rendszerrel a kártevő behurcolásának, a baj elharapódzásának előbe vágjunk.

A hagyma szárféreg (fonálféreg) az *Anguillulidae* családba tartozó, s egész rokonságára jellemzően elől és hátul vékonyodó testű fonálféreg. Hossza átlag 1,2—1,5 milliméter között ingadozik, vastagsága pedig $\frac{1}{100}$ — $\frac{1}{200}$ része a hosszúságának s így könnyen megérthetjük, hogy a gazda szemé a bajt csak előrehaladott állapotában veszi észre, mert hiszen a hagyma szárának és leveleinek belső szöveteiben élő szintelen, áttetsző testű parányi állatokat szabad szemmel észrevenni lehetetlen. A fonálféregnek a növénybe való behatolását s a növényben való vándorlását a száj üregében lévő s onnan kitolható kemény tövis teszi lehetővé. Ez a hegyes, belül üres, tehát csőalakú műszer folytatásában a nyelöcsővel s azontúl a béllel van összeköttetésben s azon keresztül jut a táplálékul szolgáló növénynedv a testbe.

Minthogy a helyen csupán a gazdasági szempontból fontos tudnivalók közlésére kell szorítkoznom, a kártevő alaktani és fejlődési viszonyait részletesebben nem foglalkozom. Erre vonatkozólag egész általánosságban csupán a következőket jegyzem meg.

A szárféreg vált nemi szervű, vagyis a teljesen kifejlesztett állatok között hímeket és nőstényeket különböztethetünk meg. Ezen kétféle, szaporodásra képes alakoktól különböznek azután a fiatalok, a lárvák. Hasonló testalak mellett ezek kisebbek az anyállatoknál, szervezetük részben fejletlen és hiányos s csak hosszabb fejlődés, ismételt vedlés és megfelelő növekedés után lesznek nemileg érettek.

UNGHVÁRY JOZSEF

FAISKOLAJA CZ. ÉRT. ÁR. FÉNYZÉKET KERNI

MŰVELÉS ALATT ALLO TERÜLET

RÉPASÓ

(Chlorbaryum) PERMETEZÉSHEZ minden mennyiségben, legolcsóbb napi áron kapható a

DETSINYI FRIGYES UTÓDA

Gyógyáranyagkereskedés és Vegyipari R.-T.-nál

Budapest, V., Vilmos-esászar-ut 6.

Sürgönyeim: Medicinale

Telefon: interurbán 29-58, 118-25, 130-95

Fontos azonban a gazdára is életmódjuknak és általában szűkebb értelemben vett biológiai viszonyainak az ismerete. Annyit máris tudunk róluk, hogy vagy 20 természetű növényen kívül 35 vadon termő növényben is élőködnek. Tudjuk, hogy a rozsbán, árpában, zabban, búzában, herében, burgonyában, vörshagymában, foghagymában, metélőhagymában, kerekpában, szegfűben, cirokban, jácintban, nárciszban, lenben, babban, borsóban, muharban is él. A gyakorlati gazdálkodás szempontjából vizsgálata azonban nem kevésbé fontos ennek a különlegesen élőködő, vagyis élő növényhez kötött fonálféregnek egy érdekes tulajdonsága. A felsorolt sok gazdanövény ugyanis nem jelenti azt, hogy a szárféreg tetszés szerint, egymásután rövid időközönként, gyakran válogathatja a gazdáját, mint a rossz cseled, sőt éppen ellenkezőleg.

A tudományos kutatás és a gyakorlati kísérletezés ugyanis kétségtelenül kimutatta azt, hogy ez a kártévő nagyfokú alkalmazkodó tulajdonsággal rendelkezik. Ez az alkalmazkodás, a faji jellemvonások megőrzése mellett odavezet, hogy az állat (persze több nemzedéken és több éven át) teljesen hozzászokik, hozzáidomul egy bizonyos gazdanövényhez s e fonálféreg közvetlen utódai szinte kizárólag ezt a növényt támadják meg, abban élőködnek. Ha tehát a szárféreg valamely gazdasági területen a rozshoz már hozzáalkalmazkodott, az az utána vetett hagymát nem fogja azonnal, mindjárt a következő esztendőben megtámadni és vizsont. A gazdaságra mindig csak több évig tartó szoktatás, illetve alkalmazkodás után következik be. Nyilvánvaló azonban ebből az is, hogy a fonálféreg okozta betegség mindig és csak ott válik csapássá, ahol egyik vagy másik gazdanövénynek a természetesen nagyon kiterjedten és tágabb vetésforgó lehetősége miatt vagy üzleti érdekből nagyon sűrűn egymásután történik. Mert csak így alkalmazkodhatik a szárféreg egyik vagy másik növényhez és csak így szaporodhatik el azután veszedelmes mértékben. Kétségtelen ezt bizonyítja a múlt példái is. A Rajna-vidéki rozsvetések, a hollandi jácinthagymatelepek és vörshagymaföldök, az angol here és az ausztráliai vörshagymatermesztés pusztulása egyaránt. Mindenütt az illető növénynek több, egymást követő esztendőben, megszakítás nélkül, vagy szűk forgóban (minden második évben) való termesztése okozta a bajt.

A szárféreg, mint a neve is mutatja, sohasem a megtámadott növény gyökerén vagy gyökerében, hanem mindig annak a szárában és levelében élőködik. A hagymába fejlődésének minden fokán bejuthat, de a betegség lefolyása mindig szoros összefüggésben van a behatolás időpontjával és a bejutott férgek számával. A fiatalabb hagyma mindig nagyobb veszedelemben forog fertőződés esetén, míg a fejlődésének fele útján levő hagyma, kisebb fertőzés esetén zavartalanul tovább növekedik. Általánosságban azt mondhatjuk, hogyha a mag csírázásakor jutnak a férgek a fiatal növénykébe, teljesen megölik azt; ha már egyhónapos korában éri a fertőzés, sokáig él, de nagyon eltorzul, elnyomorodik; a kéthónapos hagymavetés azonban már nagyon ellentálló és a hagymaszedés idejét is megéri. Nagyobb feregtömég természetesen súlyosabb megbetegedést okoz egyébként hasonló körülmények között. Jobb talajban, kedvező időjárás mellett erőteljesebben fejlődő hagyma az élőködők nagyobb száma mellett is jobb termést adhat, mint a mostoha viszonyok között lassan fejlődő növények, ha valamivel enyhébb is a fertőzés. Legsúlyosabb a helyzet akkor, ha a szárféreg bevándorlása a dughagymának vetett mag csírázása után azonnal bekövetkezik. Ezt a fertő-

zést a talajban leselkedő férgek eredményezik. A hagymánál ilyenkor a behatolás a maghéj megrepedése után azonnal bekövetkezik, mielőtt az első levélke növekedése megindul. A megtámadott levélke azután rendellenül nő, eltorzul és többnyire az egész palánta elpusztul. Az elszáradt vagy elrothadt tövekből a férgek csakhamar kivándorolnak s lehetőleg más, egészséges gazdát keresnek. A többé-kevésbé egészséges, fejlődésében meg nem akadt hagymában a férgek mindvégig benne maradnak. Helyváltoztatásuk, a táplálék-kereséssel járó vándorlás leszámításával, mindössze abban áll, hogy az elszáradt levelekből a telelő hagymafajok husos pikkelyleveleibe húzódnak. Külföldi szakemberek állítása szerint a hagyma szárán és levelein kívül, különösen nagy elszaporodás esetén, a férgek — bár többnyire kis százalékban — a magba is bejuthatnak. Ez esetben a szárféreg a maggal együtt kerülne a hagymaföldre, amit megelőző mikroszkópiai vizsgálat nélkül elkerülni sem igen lehet, mert kívülről semmi sem árulja el a mag fonálféreges voltát. Sajnos, eddig nagyon kevés hazai hagymamagot volt alkalmam megvizsgálni s így ebben az irányban a hagymamag tisztaságáról ítéletet még nem mondhatok. Annyi bizonyos, hogy hazai származású hagymamagban eddig szárféregét nem találtam.

Az a kérdés már most, mi történik azokkal a férgekkel, amelyek az elpusztult hagymából a földbe jutva új gazdát (legalább az évben) nem találnak? — valamint azokkal, amelyek a hagymaszedés után a földben maradnak, vagy a beszántott, bekapált hulladékkal kerülnek a földre?

Ennek a kérdésnek a vizsgálásában a hagyma szárféregének ismét egy olyan sajátos tulajdonságával találkozunk, amely annak veszedelmes-ségét jelentékenyen fokozza s az ellene való küzdelmet megehezíti. A fonálféreg fejlődésének két jól megkülönböztethető alakja, a fejletlen lárvás az érett kora alak közül ugyanis az előbbi kedvező viszonyok között táplálkozás nélkül is sokáig él. A száraz földben, vagy egybűt (pl. a száraz kóroban) pihenésre itélt fonálféreg-lárvák minden életműködése ugyanis teljesen megakad, halálosnak tetsző álomba merülnek s ebben az állapotban évek hosszú sorát át életképesek maradnak. Mielőtt azonban nedvesség éri őket, felocsudnak merevségükből s mozogni, élni kezdenek. Ezt a feléledést többször is kibírják a lárvák, különösen akkor, ha a nedvességnek és természetesen megfelelő melegnek az életre serkentő hatása nem tart nagyon sokáig s nem kell hosszú ideig a szó szoros értelmében koplalniok. Ha tehát a föld, melyben a férgek hevernek, rövid időre ismételtlen megázik is, annak kiszáradása után ismételtlen álomba merülhetnek anélkül, hogy elpusztulnának. Ha azonban a nedvesség hosszabb időre életre ébreszti őket olyan helyen, ahol a megélhetésükhöz s további fejlődésükhöz szükséges gazdanövény, tehát a táplálék hiányzik, elpusztulnak. Ez a magyarázata annak, hogy a talaj felső rétegében levő fonálféreg-lárvák nem egykönnyen pusztulnak el táplálónövény hiányában sem, a mélyebbre kerülők ellenben igen. Ezért találjuk a szárféreg legnagyobb részét a föld felső rétegében, mert maguktól nem hatolnak azok nagyon mélyre. A talaj felső rétege, ha közbe-közbe megázik is, gyorsabban megszikkad ismét, a mélyebben lévő ellenben nehezebben, lassabban, sőt esetleg állandóan elég nedves ahhoz, hogy a lárvák minden életműködését ébren tartsa, kiszáradását, megdermedését megakadályozza. Ezeknek azután táplálék hiányában el kell pusztulniok. Mindez — is-

métlem — csak a lárvákra igaz, mert a szaporodásra érett példányok táplálék, vagyis gazdanövény hiányában minden körülmények között hamarosan elpusztulnak.

Bakó Gábor,
mezőgazd. kísérletügyi
állomásvezető.

(Folyt. köv.)

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLETLEN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Az abraktakarmányok piaci ára és viszonylagos pénzértéke.

A „Köztelek” karácsonyi számában egy számítási módot ismertettem, melynek felhasználásával az abraktakarmányok viszonylagos pénzértékét megbízható alapon tudjuk kiszámítani. A módszer lényege röviden a következő:

Valamely takarmány pénzértéke elsősorban keményítőértékében kifejezett táplálóértékétől függ. Azonban arra való tekintettel, hogy a fehérje termelési költségei a többi tápláló anyagénál nagyobbak, egyenlő keményítőérték mellett két takarmány közül az a drágább, amelyben több a fehérje s ennek megfelelően az emészthető fehérjére bizonyos ártöbbletet kell számítani. Jellemző példa erre a korpa és melász esete, amennyiben a két takarmány keményítőértéke egyenlő nagy (100 kg. ként 44 kg.), azonban a korpa 10% emészthető fehérjét tartalmaz, a melászban pedig tudvalevőleg ilyen nem találunk (nitrogéntartalmú anyagai amidok). Ez a körülmény világosan jut kifejezésre a korpa és melász piaci árában, amely április 19-én a korpára nézve 6900, a melászra pedig kb. 5500 K.-t tett ki.

E körülményeken kívül azonban valamely takarmány árát lényegesen befolyásolja annak *specifikus* hatása, amely bizonyos állatok takarmányozására kiválóan alkalmassá teszi. Ez szabja meg elsősorban a zab és kisebb mértékben az árpa affekcionalis árát. A gazdára nézve ebből az a tanulság vonható le, hogy ezeket a takarmányokat *kizárólag azokkal az állatokkal etesse, amelyekre nézve nélkülözhetetlenek.*

Arra való tekintettel, hogy nálunk a szemes takarmányok piaci ára a tengeri után, az ipari takarmányoké pedig a korpa után igazodik, említett karácsonyi közleményemben ismertetett számítási mód szerint az abraktakarmányok értékét legmegfelelőbb e két takarmány árához viszonyítva kiszámítani, oly módon, hogy kiszámítjuk 1 kg. keményítőérték árát, valamint 1 kg. emészthető fehérjére eső ártöbbletet. Ennek a számítási módnak az az előnye is megvan, hogy olyan esetekben, amidőn a tengeri ára igen magas, ez azonnal kitűnik abból, hogy a fehérjére nézve nem kapunk ártöbbletet. Ez az eset áll fenn e sorok írása idején, amidőn a tengeri budapesti ára 12,750 K., a korpáé pedig 6900 K.

E számítási mód ismertetése óta több gazda fordult a *Köztelek*-hez azzal a kívánsággal, szőlőtassam fel egy-kéthetenként megjelenő kimutatás szerkesztésére, amelyben fel lennének tüntetve a tengeri és korpa napi árához viszonyítva a legfontosabb természetes és ipari takarmányok árai és viszonylagos pénzértékük. Kötelességemmel örömmel vállalkozom erre a munkára, amelyből talán az a haszon is fog származni, hogy gazdáink fokozott mértékben fognak takarmányozástani kérdések iránt érdeklődni, már pedig ócsó hus-, zsir-



GROZIT ASZFALT-FEDÉLLEMEZ

és KÁTRÁNY-FEDÉLLEMEZ

falelszigetelőlemez, facement, carboll-neum, vaslakk és kátrányfestékeket

szállít és mindennemű tetőfedési munkálatokat vállal, több évi jótállás mellett

GROZIT ASZFALT- ÉS KÁTRÁNYVEGYITERMÉKGYÁR, BUDAPEST

Városi iroda: V., Kádár-utca 4. szám. • Gyár: K., Gyömrői-ut 44. szám. • Telefon: 67-96

HUNGÁRIA

SZÉRUMMŰVEK R.-T.

BUDAPEST, VI. KER., SZONDY-UTCA 76.
TELEFON 147-97. Gyűjtemény: HUNGARIANERUM

Tervelem az állatorvosi gyakorlatban használatos összes védőanyagokat és szérumokat.

Allamillag kipurált sertéspestis ellenes vérsavó

mészes meucyidőgpus kapható. Sertéspestis ellenes anyagunk fixta, centrifugált vérsavó. Nem tévesztendő össze a defibrinált vérral. Kérjen szonnal prospektust!

Külön diagnosztikai osztály.

Díjtan kórmeállítás. Díjmentes felvilágosítást nyújtunk minden szakfordásban.

lalja bizonyos gazdasági munka lebonyolítását, vagy ha nemcsak munkát, hanem a gazdasági termeléshez szükséges anyagot vagy segédeszközt is szolgáltatja, pl. a magot szolgáltató feles dinnyés, a tenyészkosokat adó feles juhász, stb.

7. A munkaadó (birtokos, haszonbérő) köteles gazdaságában alkalmazott minden egyes cselédjének eredeti bérlével, továbbá a dohánykertészekkel vagy ideiglenes bérmunkásokkal kötött eredeti munkabérszerződést az illetékes közési előjárásnak az adóosztályba való sorozás céljából bemutatni. Az adóosztályba sorozásról minden egyes munkaadót fizetési meghagyással kell értékesíteni, melyben az illető munkaadónak minden egyes adóosztályba sorozott gazdasági cselédjére vagy egyéb alkalmazottjára nézve névszerint közölni kell az osztályba sorozás adatait és az adólevonás módjait.

8. Ha a munkaadó, vagy az érdekelte gazdasági alkalmazott az adóosztályba való sorozását sérelmesnek tartaná, egy fizetési meghagyás kézbesítését követő 15 napon belül az illető közési előjárásigazgatóval vagy írásban helyesbítést kérhet. E kérelem elutasítása esetén 30 napon belül az illetékes pénzügyigazgatósághoz, ennek határozata ellen pedig 15 napon belül a pénzügyminiszterhez van fellebbezésnek helye.

9. A munkaadó az általános kereseti adót az alkalmazottainak járandóságából levonja, amihez a törvény értelmében teljes joga van, úgy a fizetési meghagyásnak tartalmát késedelem nélkül köteles közölni az érdekelte alkalmazottal s őt egyidejűleg a jogorvoslat lehetőségére is figyelmeztetni. Az ÖMGE és a mezőgazdasági kamarák kérelme tudvalevőleg arra irányult, hogy az adóköteles gazdasági alkalmazottak közvetlen fizetési meghagyást kapjanak, ami meg is ígértetett, de, sajnos, a rendeletben mégsem tartott meg.

10. A munkaadó a törvény 30. §-a értelmében az alkalmazottjainak bére után járó általános kereseti adót az alkalmazottak bére után levonhatja. Ha valamely alkalmazott készpénz-illetménye kevesebb volna, mint amennyi a fizetendő kereseti adó összege, akkor a munkaadó az adót, az alkalmazott terményjáradoságából vonhatja le. Az alkalmazottak azonban joga van meghatározni, hogy a munkaadó melyik terményből tartsa vissza az adókötelezetet. A levont termény értékelése a munkaadó és alkalmazott között szabad egyezkedés tárgya, legalacsonyabb értéknek tekintendő azonban a rendelet 4. §-ban a gabonajáradoság értékelésére nézve megállapított kulcs, mindenkor az említett termény visszatartásának napjára vonatkoztatva.

A munkaadó a kereseti adót rendszerint az illetmény kifizetését követő hónap 15. napjáig tartozik befizetni, körhatalmazással a befizetés idejének ettől eltérő megállapítását is, valamint hogy kereseti adót havonként, vagy esetleg negyedévenként előre, pontosan megállapítandó időben fizethesse le.

11. Minden munkaadó köteles f. hó 30-ig bejelenteni az alkalmazási hely szerint illetékes közési előjárásigazgatóval a jelen rendelet szerinti adóköteles és az illető községhez tartozó gazdaságban alkalmazottak nevét, alkalmazási minőségét, pénzbeli és terménybeli járandóságait és a munkabérszerződéssel kikötött szolgálati időtartamát. Ha a munkaadó ezt a bejelentést már eddig megtette, úgy nem kell megismételnie. Ha a munkaadó birtoka több község területére terjed, úgy a bejelentést minden községben külön kell megtenni.

12. Kétszáz felfogadott gazdasági alkalmazottak a szolgálatbepótlást követő 15 napon belül jelentendők be, kivéve, ha a munkaadó elbocsátott alkalmazottja helyébe ugyanannyi illetményrel alkalmaz mását s az adóztatás szempontjából a személyváltozás nem jön figyelembe.

13. A munkaadó adóköteles gazdasági alkalmazottairól általános nyilvántartást köteles vezetni, a végrehajtási utasítás 138. §-ának előírása szerint.

14. A f. hó 30-ig való bejelentés elmulasztása annyiszor 5000 K-ig terjedő bírsággal büntetendő, ahány alkalmazottira a bejelentés elmulasztott. A kereseti adó késedelemes lerovása esetén a késedelem minden megkezdett vagy egész hónapja után a fizetendő adóösszeg 5%-a jár bírság fejében. A munkaadó által be nem fizetett adó helyett a közési előjárás a törvényesen járó, de be nem számított adóösszeg ötszörösét hajthatja be közigazgatási úton, időközi fizetés esetén azonban az ötszörös összeg a kétszeresre szállítható le.

15. Adócsalást követ el az a munkaadó, aki hamis adatokat jelent be az osztálybasorozásra, illetve a kereseti adó általánosítása céljára az adó megrövidítésére irányuló szándékkal, továbbá aki valamely alkalmazottját ugyanilyen szándékkal nem jelenti be és a tőle levont általános kereseti adót nem szolgáltatja be.

Ha valamely községben a gazdasági cselédek általános kereseti adóját a fentiekkel eltérő módon már általánosították volna, az általánosítást a fentieknek megfelelően módosítani kell.

A sertéshivitel szabályozása.

A földművelésügyi miniszter f. hó 20-iki 3543. számú rendelete értelmében a belföldi forgalomra nézve le nem zárt helyekről származó vágósertések f. évi augusztus hó 1-től kezdve a nagytényi sertéshiviteli vásárról, valamint a győri ideiglenes sertéshiviteli vásárról az alábbi feltételek és módok mellett bocsátatnak kivételre:

1. A tervezett kiviteli vásárokról f. évi augusztus 1-től kezdve havonként kivételre bocsátható vágósertések számát a földművelésügyi miniszter a Budapest—főrenvárosi nyílt sertésvásárra felhajtott hizott sertések darabszámának bizonyos százalékában fogja megállapítani.

2. Vágósertésként csak tényleg kéare érett, darabonként 140 kg-on felüli hizott sertés bocsátható kivételre.

3. A nagytényi kiviteli vásárra az ország egész területéről, a győri ideiglenes kiviteli vásárra azonban csak Komárom, Veszprém, Zala, Somogy, Sopron, Moson, Vas és Győr vármegyék, illetve Sopron és Győr városok területéről szállíthatók hizott sertések.

4. Hizott sertéseknél az említett kiviteli vásárra szándékoltt szállítása a megelőző hónap 10—15. napja között az illetékes járási m. kir. állatorvosnál beadandó írásos beadványban bejelentendő a sertések tulajdonosa, a sertések elhelyezési helye, darabszáma, sulya, a hizálás ideje, a berakási és rendeltetési állomás (Nagytényi és Győr) feltüntetésével. A beadvány alapján történik meg a kivitelre szánt sertések állategészségügyi felülvizsgálata, amelynek eredményét a hatósági állatorvos az illető hónap 20-ig köteles a fél beadványával együtt a földművelésügyi minisztérium állatorvosai osztályához feltejesíteni, amely a kivitel engedélyezéséről a felet határozatilag értesíti.

5. A kivitelre szánt hizott sertéseket csak a határozott felmutatása mellett lehet a kiviteli vásárra szállítani.

6. A berakásnál a sertések újabb állategészségügyi vizsgálat alá vonandók s a kiviteli vásárokra minden előírás szigorú megtartásával felszállított egészséges hizott sertések a kiviteli vásárokról a mindenkori érvényben lévő kiviteli illetékek lerovása után külön engedély nélkül vihetők ki vámkülföldre.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endra.

A Somogy megyei Gazdasági Egyesület f. évi április hó 10-én Somssich Miklós alelnök elnöklété alatt tartott ülésén az elhunyt Saéchnányi József igazgató tag emlékére és érdemeinek elismerését jegyzőkönyvileg megörökítve elhatározta, hogy a Heves megyei GE azon felterjesztését, melyben a kormánytól kéri, hogy a mezőgazdaságot is érintő törvényjavaslatok és rendeletek véleményezésére kellő időben a gazdatársadalmi testületeknek is megküldessenek, partóló felterjesztéssel támogatja. A m. kir. pénzügyigazgatóság felhívására az érték-meghatározó bizottságba Kacsócs Lajos, Somssich Miklós, Petrácsk Béla és Hencs Ferenc tagokat küldötte ki, a Somogy-szentimrei Földművesiskola alapítványi díját pedig a folyó évre 12,000 K.-ra emelte fel.

A gazdaközönség köréből.

Többet termelni.

Többet, jobbat termelni és tenyészteni csak nagy tudással, szorgalommal és áldozatokkal lehet, a többtermelésről holnapra nem valószínűsíthetjük meg. Tény és valóság s ezt hiába tagadjuk, a háború kitörésétől kezdve Magyarország évente mindig kevesebbet termel és tenyész. A maximálisok, a rekvirálások, a termelés szabadságát korlátozó és gátló intézkedések mindenre alkalmasak, csak arra nem, hogy többet lehessen termelni és tenyészteni. A legnagyobb hiba mindig ott volt és van, hogy a

meglévő készletekre ráteszik a kezüket, de arra figyelmük ki nem terjed, hogy valami legyen s akkor lehessen azt elvenni, szóval a manák élnek, a jövőre soha nem gondolnak.

A tehenészeteket a háború elején tették tönkre, a dohánytermelést a háború közepén, a zöldségtermelést az őszi forradalom, most pedig a sertéstenyésztést teszik tönkre.

A többet és jobbat termelő és tenyészto gazdaságokat nem részesítik előnyben, sőt adóval jobban megterhelik és ezáltal kedvet veszik attól, hogy többet termeljen, mert azt látja, hogy neki ez a többtermelés drágább, mintha kevesebbet termel, ilyen bánásmód mellett ne csodálkozzunk azon, hogy a termelés évről-évre csökken.

Ha békebeli állapotokat akarunk, akkor békebeli termésekre van szükségünk. Boldogok leszünk majd, ha újra azt mondhatjuk, hogy békebeli termésünk van. Addig gondolni sem lehet békebeli állapotokra, míg az államhatalom vissza nem tér a békebeli jogrendhez.

A magántulajdon szentsége az az alap, amelyet tisztelgetni kell tartani úgy az egyes egyéneknek, mint magának az államhatalomnak is.

Deák Ferenc, a haza bölcsse, mondotta egyik beszédében: „kimondhatatlanul kell vigyázni az államnak azon határvonalaira, hol az államnak az egyesek vagyona fölötti rendelkezése megszűnik jogosnak lenni, vigyázni kell pedig azért, mert csak egy lépés és nemcsak a tulajdon szentsége van némileg megsérteve, hanem a tulajdonról való fogalom is fel van forgatva.”

Mai állapotok mellett őszi családi birtokon, mely 310 katasztrális holdnál nem nagyobb, nyugodtan nem lehet gazdálkodni akkor, amidőn a határ 90%-a földművesek kezében van és csupán 10% a középirtok.

Az igazság ma az, hogy a nincstelen irigylis az egy-két holdas parcellabirtokost, ez viszont irigylis a 30—40 holdas kisgazdát, de mind a három egyben egyetért és ez az, hogy irigylis az urat, akinek több földje van, mint nekik.

Az irigység és gyűlölet korszakát éljük. Elvenni valakitől jogos tulajdonát, ma rekvirálásnak, földreformnak nevezik, de a régi békebeli állapotokban másnak nevezték.

Szűnjön meg végre az államhatalom beavatkozása minden dologban és legyenek végre békebeli állapotok és békebeli jogrend.

Rendeletekkel jölni a háború alatt sem lehetett, de még a kommunisták sem tudták. Ott az intézőpálya, Oroszország, ahol mindenkiről az államhatalom gondoskodik és azért vesznek éhen százezren. Csodákat hiába várunk, de a külföld nem fog rajtunk segíteni, mindenkinek megélhetése csak úgy lesz ebben az országban, ha nem fogja követelni millió ember azt, hogy őt az állam tartsa el.

A létért való küzdelem nehéz problémáját igyekezzék mindenki komolyan megoldani a maga számára és akkor itt lesz az igazi béke, békeállapot és nyugalom.
Egerlövő. báji Patay Gyula
földbirtokos.

Gazdasági esetlekedés.

Tudvalevő dolog, hogy a kormány, tekintettel az államháztartás rendkívül súlyos anyagi helyzetére, a tisztviselők létszámának csökkentését határozta el s a feleslegessé vált elbocsátandó, illetve nyugdíjazandó tisztviselőit és alkalmazottait a szabad kereseti pályákon való elhelyezkedésre utalta. Ilyenformán most egy nagy embertömeg fog akarai a mezőgazdaság keretein belül is elhelyezkedni, mint amely kereseti ág — a közvélemény szerint — a legkevésbé előképzettséget igényel s amelynek fellevevőképessége kimeríthetetlen. S ebben természetesen

Borpincészetek és terakatok:

Ungváry László r.-t.

Gyümölcsfaiskolák és szőlőtelepek:

Központja: Csegléd, Jászberényi-u. 5.

Kertművelési és telepítő iroda:

Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. Telefon: 171—06

Budapest Gras Wien Wickenburggasse 9.

XIX., Rademeyergasse 3.

Borpincék befogadóképessége 50.000 hektoliter Csegléd Nagykörös Gyón

Művelés alatt álló terület 3000 hold

Permetezzen VINOL-lal kevert bordói-lével **peronospora ellen**

tisztán 1/2-os oldattal **lisztharmanat ellen**

Biztos védekezés, 25% rézgálic, és munkamegtakarítás

Felvilágosítást ad: **Nemzeti Közgazdasági r.-t.**

Budapest, IV. kerület, Váci-utca 31—33. sz. Telefon: 13—36

2963

Forgalomba hozza a földm. miniszter 35474/1922. számú engedélyével

megszerezhesse, akkor e célból országos bíróság alakítását rendelte el, azért, hogy az érdekelt tulajdonosokat megnyugtassa, hogy alkotmányjogi garanciát jelentő, független bíróság fog a magántulajdon korlátozása kérdésében dönteni. Minthogy pedig a bírósági eljárásnak szükségszerű velejárója az ügyvédi képviselő, ezért sérelmes ennek kizárása.

Hirlapi közlemények arról szólnak, hogy a törvény revízióját készíti elő a földművelésügyi minisztérium. Majd így folytatja a cikkíró: „Az egyik terv — amelynek valóságában kételkedni annál kevésbé lehet, mert illetékes helyről megalapolt nem nyert —, amelyet gazdaképviselők körében pláne szerencsésnek, bár az elérni kívánt cél szempontjából nem elég hatályosnak tartanak, az, hogy a földművelésügyi miniszternek a földbirtokrendező bíróság működésével szemben ellenőrző szerepe legyen, a miniszter a bíróság tárgyalásait az azokon résztvevő ügyésze által figyelemmel kíséresse s bár ez a terv — a hirlapi közlés szerint — a bíróság autonómiáját nem érintené, mégis lehetővé tenné, hogy a miniszter képviselője az általános elvi szempontból is kifogásolható eljárásokat már a tárgyalás során a helyes utra igyekezék terelni. A miniszter ezentúl a bíróság minden tanácsában képviselve lenne s képviselője az eljárással szemben esetről-esetre megtenné kifogásait és ellenvetéseit”.

A terv megvalósítása esetében a cikkíró szerint kétségtelen, hogy az a garancia, hogy földbirtok igénybevétele csak bírói határozat alapján történhetne, illuzóriussá válnék, mert a kormányhatóság képviselője nagyobb sulyal nehezednék a bíróság szabad elhatározására, mint amennyire ez elvileg megengedhető.

Az OFB-nak törvény szerint megalkotott bírói testületében az érdekelt minisztériumoknak az államfő által kinevezett tagjai is helyet foglalnak. Amíg azonban ezek a tagok bírák, akik esküt tesznek arra, hogy legjobb lelkiismeretük és tudásuk szerint, csak a közjó és haza érdekeit tartják szem előtt, addig a miniszteri ügyész, mint az ügyfél képviselője járna el, akit esküt nem köt és aki kétségkívül felsőbb utasítás szerint igyekezik a bíróságot a tárgyalás során „a helyes utra terelni” és a megengedettnél nagyobb nyomattal befolyásolni.

A törvény szerint a bíróság feladata az állami tevékenység irányítása, a tervezett szabályozás pedig éppen ennek ellenkezőjét, a bíróságnak a kormány által való irányítását valósítaná meg.

A terv szerint a bíróság köteles volna minden esetben a miniszteri ügyész javaslatát tárgyalni és megokolni, hogy azt miért fogadja el, vagy miért nem fogadja el, a minisztériumnak így módjában volna rámutatni a végrehajtás helyes szellemére és — a kormány intencióira. Ez nyílt beismerése annak, hogy a kormány intencióit kívánja a bíróság határozataira ráerőszakolni s minthogy a terv szerint az eddig hozott bírói határozatokat is revízió alá vennék, a tervezett reform ellen annak egész kiterjedésében az anyagi igazság, a bíróság függetlensége és a jogrend érdekében tiltakoznunk kell.

Eddig az érdekes cikk, amelyhez csak azt fűzhetjük hozzá, hogy annak egész gondolatmenetével azonosítjuk magunkat és még ha az ügyész részvétele mellett az ügyfél — egyenlőség elve alapján a felek — képviselői is résztvehetnének az OFB tárgyalásain, még ezt sem tartanánk elégséges, a miniszteri ügyész működését ellen-súlyozó garanciának. A független bíróságot semmiféle kormányhatósági intézkedéssel nem szabad befolyásolni, mert így megdőlné egyik legfőbb garanciális törvényünk, a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1889. évi IV. t. c. 1. §-nak az az intézkedése, hogy „sem a közigazgatási, sem a bírói hatóságok egymás hatáskörébe nem avatkozhatnak”.

G. J. dr.

VEGYESEK.

Kinevezések az Országos Földbirtokrendező Bírósághoz. A kormányzó a magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére a földbirtok helyesebb megosztását szabályozó rendelkezésekről szóló 1920. évi XXXVI. t. c. 4. §-a alapján megalkotott Országos Földbirtokrendező Bíróság tagjaivá kinevezte: *Bakos János* mezőgazdasági munkást, *Borbély György* birtokost, *Buday Barnát*, az OMGE h. igazgatóját, *Domján Gyula* kisgazdát, *Khuen-Héderváry Károly* gróf birtokost, ifj. *Kovács Antal* és *Kisvánd János* kisgazdákat, *Meskó Pált*, a „Hangya” ügyvezető igazgatóját, *Staub Elemér* birtokost, *Takács János* kisgazdát, *Gerentés Jenő* dr. min. tanácsosi címmel felruházott földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost; továbbá póttagjaivá *Hutás József* kuriai bírót, *Cseplény Mihály* birtokost, *Drucker Jenő* dr.-t, a Magyar Szőlőgazdák Egyesületének igazgatóját, *Farkas Gyula* gazdaszövetkezést, *Hencs Ferenc* bérjót, *Karlovics József* és *Kása Kristóf* kisgazdákat, *Kócs Mihályt*, az Orsz. Mezőgazdasági Kamara igazgatóját, *Lutzenbacher Miklós* birtokost, *Magyar Kázmér* nyug. földművelésiskolai tanfelügyelőt, *Misz Péter*, *Molnár János* és *Sámik József* kisgazdákat, *Szöllő József* nyug. köispánt, *Eberling Ede* dr. min. tanácsosi címmel felruházott földművelésügyi minisztériumi miniszteri osztálytanácsost és *Dorner Gyula* földmiv. miniszteri tanácsost.

A gazd. felügyelői államvizsga vizsgáló-bizottsága. A magyar királyi földművelésügyi miniszter a m. kir. gazdasági felügyelői államvizsga vizsgálóbizottságának elnökévé folyó évi január 1-től számított három évi időtartamra kinevezte *Tóth Elemér* dr. h. államtitkárt, a bizottság tagjaivá: a magyar közigazgatás szervezete tárgyára *Horváth Jenő* dr. miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost és *Siket Andor* miniszteri osztálytanácsost, póttagjává *Parragh Gyula* dr. miniszteri osztálytanácsost; a mezőgazdasági közigazgatás tárgyára *Steinacker Ferenc* egyetemi tanárt és *Dányi Dezso* miniszteri osztálytanácsost, póttagjává *Melitskó Andor* dr. miniszteri titkárt, a mezőgazdasági politika tárgyára *Hampel Antal* dr. ny. h. államtitkárt és *Gerentés Jenő* dr. miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsost, póttagjává *Grabowzky Miklós* miniszteri osztálytanácsost, a gyakorlati mezőgazdaság tárgyára *Ebner Ernő* m. kir. gazdasági főfelügyelőt és *Gálos Aladár* földművelésiskolai tanfelügyelőt, póttagjává *Gajdócsy Jenő* m. kir. gazdasági főtanácsos, m. kir. gazdasági főfelügyelőt, végül a bizottság jegyzőjévé *Barkassy Béla* dr. miniszteri segédtitkárt.

A nemesített növényfajták törzskönyvelő bizottságának tagjai. A magyar királyi földművelésügyi miniszter a magyar nemesített növényfajták állami elismerésére és állami törzskönyvelésére alakított bizottság rendes tagjává kinevezte *Baross László* gazdasági főtanácsos, uradalmi felügyelő eddigi póttagot, póttagjaivá pedig *Legény Ödönt*, a Hatvani Növénynemesítő R.-T. vezérigatóját és *Fabrizius Andra* m. kir. gazdasági tanácsost, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárát.

Rozsvalutás kölcsönök és rozsáloglevelek Németországban. A porosz kormány már régebben foglalkozott állandó értékű hitelek nyújtásának gondolatával, azonban a felmerült akadályok miatt mindezekig megvalósítani nem tudta. Most a porosz középponti hitelszövetkezeti pénztintézet karolta fel az eszmét, hogy a vele összekötésében levő gazdasági körök, különösen pedig a mezőgazdaság hiteligenyét kielégítse. Evégett kölcsönöket ad ki meghatározott feltételek mellett, rozsalapon és pedig úgy, hogy az egyes hiteligenyők annak a szövetkezethez közvetítésével és kezeskedése mellett, melynek kötelékébe tartoznak, az illető szövetkezeti pénztára utján szerezhetik meg a szükséges hitelt. A megoldás, illetve lebonyolítás módjára vonatkozóan a következő tervezetet dolgozták ki. A bizonyos meghatározott roszmennyiségre szóló adóssal aláírása ellenében, az illető mennyiség tözsdéi árának megfelelő pénzüsszeget — a diszkoszt levonásával — kapja hitelbe az igénylő és kötelezi magát, hogy a lejáratkor az ugyanolyan mennyiségű rozs akkori értékének megfelelő pénzüsszeget fizeti vissza a feltételeknek megfelelően.

A pénztintézet biztosítja magának azt a jogot, hogy a rozsról szóló adósság aranytartozással változzék át abban az esetben, ha a rozs métermázsánkénti ára egy negyedévben több, mint 60 napon át 483 gramm finom arany áruértékénél alább száll. A tervezet szerint ilyen rozsalutás hiteleket az áru-szövetkezetek is kaphatnak. A sziléziai mezőgazdasági érdekképviselők nemrég tartott kongresszusán is foglalkoztak a rozsáloglevél kérdésével. Itt az a nézet alakult ki, hogy a mezőgazdaság hiteligenyének kielégítése végett a hitelrendszer olyan átalakítása szükséges, mely a mezőgazdaság hitel-szükségletének természetéhez hozzásimul. Ezt a kérdést nagy körültekintéssel kell megoldani, hogy a mezőgazdaság tulságos megterhelése elkerülhető legyen. Megállapították, hogy a rozsáloglevelek bevezetése semmi veszélyt nem jár, ha azokat nem tulságos nagy mennyiségben és megfelelő mértékelt feltételek mellett bocsatják ki. Előnyösebbnek tartják a rövid lejáratú kölcsönöket, melyek csak átmeneti hitelszükségletek kielégítésére hivatottak, de csak abban az esetben, ha a nyújtandó hitelt a mezőgazdaság teherbíróképességének megfelelő olyan mennyiségre korlátozzák, amely kizárja azt, hogy spekulációs célra is lehessen hitel igénybe venni.

A Keszthelyi Georgikon Kör népszerű előadássorozata. A keszthelyi gazd. akad. Georgikon Kör a gazdasági és egyéb tudományoknak széles körben való terjesztése végett népszerű előadássorozatot tartását határozta el. Az első előadást f. hó 11-én a keszthelyi Uránia színházban tartotta *Radóti István* a kör elnöke „A kender és a len termelése” címmel, vetített képekkel illusztrálva. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A kör vezetősége minden második héten fog tartani szakközpontú kivül hasonló, népszerű irányú előadást.

Állatkivitteli tilalom Romániában. A román kormány az állatkivittelt június hó 1-ig betiltotta és egyúttal elrendelte az összes kiadott és eddig fel nem használt kivitteli engedélyeknek felülvizsgálatát azaz, hogy a be nem mutatott engedélyek megsemmisítetteknek tekintendők.

Cukorrépa-munkások kínálkozás. Cukorrépa-munkát keresnek az ország bármely részén békésesabai munkavállalkozók és munkások. Megkeresések, amelyhez válasz helyig is esatolandó. Városi munkásokvető hivatalhoz, Békésesaba küldendők.

A 40 év óta fennálló Fischer J. részvényirtványok zsak és ponyvagyarat Budapest, Nádor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljak. Ponyvakölcsönöz-intézet

Komplett 48-os másköjőrat francia kövekkel, emelő-árval, teljesen jókarrban jutányosan eladó. Megtekint-hető: *Fárczer Gyulánál*, Budapest, V., Honvéd-uca 38. Telefon: 168-24.

NYILTTÉR.

(Ez rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztéséig)

Prima román és esch import 5042
bükkfaszenet
 vagonáttelekben azonnal szállít, magyar koronákban is
LIGNOCOMMERCIA
 FAIPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
 BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 32. SZ.
 Telefon: 93-89 és 178-14 Sörgyűncim: Koborfa Budapest

A legelőcsébb áron beszeresheet
lábláveget és melegágyi kertészüveget
BIELEM KÁROLY
 táblabogaszárhakodó és kezezelési vállalkozó cég
 Telefon: József 25-94 Budapest, VIII., Mátyás-ter 14.
 József 88-04 6336 Pótközpont: VIII., Csepregy-n. 4.

WOLFPASSING. Jéggyölez, fekete, amerikai üggető
fedező mén
 apja: Csád, anyja: Nora Maszkinet. Rekord 1-24 mg. Fedeztetésre felállítva B. S. V. pályán. Fedeztetési díj, csak amerikai üggető lovakkal: 5 man. sab és 5000 korona. Fedeztetési időnyre állatállatnak **Dr. Dániel Károly**, Budapest, IX., Mester-utca 13. Telefon: József 18-17. 5821

MAUTHNER ÖDÖN MAGNAGYKERESKEDESE
 Központ: Rottenbiller-utca 33. BUDAPEST Fióküzlet: Kossuth-Lajos-utca 4.
Ajánl a jelenlegi vetési időnyre: a legkötünőbb minőségű **lucerna-, takarmányrépa- és fűmagvakat, muhart, kölest, mustárt, Fleischmann-féle mezei babot,** (hegyezett csövekről morzsoltt) fajtiszta **Cinquantino, putyi, páduai, lapusnyaki tengeri vetőmagot**
95-99% prima rézgálic bármily mennyiségben mindenkor napi áron.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztéséért.)

Sertés- és juh-himlő ellen

Dr. PÉCSI... minden mennyiségben kapható

Rézgálic, Raffia, Rézkénpor

Vermorel-rendszerű. Patent Hungaria, Balaton és Turul szőlőpermetezők

SZONTÁGH PÁL rézárugyár Budapest, IX., Dillő-ut 19. szám

Fával égetett, fehér, zsiros MESZET

szállít előjegyzés sorrendjében Mígály Károlyné mészégetőtelepe, Diósgyőr-vasgyár.

A „KÖZTELEK” hirdetési árai

1/8 oldal egyszer 7500—korona, 1/4 oldal egyszer 4000—korona, 1/2 oldal egyszer 2000—korona

ERDÉLYI MÁRK GOZ- ÉS MOTOREKE ALKATRÉSZ GYÁR

Budapest, VI., Lehel-u. 10. Telefon: 191-17, 194-35

Gazdasági nyomtatványok

Árjegyzők díjmentesen! "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv. Társ Budapest, IX., Korövet, Dillő-ut 25. szám, Köztelék

ÁLLAMI FELŐGYELET ALATT ÁLLÓ

Védőoltóanyagok... Rápió szérumok

Élesztős proteinabrak

Nélkülözhetetlen malacok és sertések részére. Kitűnő tehéneknek és lovaknak

Fehérjés csirkeeléség

Kitűnő csirketenyészetek részére. A tojásrakás megsokszorozódik

Christoph Ottó és Társa Vegyészeti és Fehérjeabrakgyár Budapest, I., Horthy-Miklós-ut 63.

SCHVARZ GUSZTÁV BANKÜZLET

Budapest, V., Gizella-tér 6. szám alól ÁTKÖLTÖZÖTT IV., KOSSUTH-LAJOS-U. 3., I. em.

FIGYELŐ UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT

BUDAPEST VIII., MAGYFUVAROS-U. 3/A. Olvassa az összes bel- és külföldi lapokat és megküldi belőle mindazt, ami Önt érdekli.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Rago Károly dr.

Gabona, liszt és élelmények. (Magyar Mezőgazdák Szövetkeze jelentése.) Az árutőzsdén az irányzat rendkívül szilárd és egy a kenyérmagvak, mint a terménycikkek árai emelkednek

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kg.-kint Budapesten: Lucernamag nagyaránkás nem tisztítható 85,000—90,000

Eredeti északnémetországi takarmányrépamag 1400, belföldi takarmányrépamag 1200, eredeti északnémetországi cukorrépamag 500, belföldi cukorrépamag 350 K. kg.-kint Budapesten.

Budapesti takarmányvásár. Április 24. (A székelyföldi és váradmegyei kormányzatok hivatalos jelentése.) Rátiszána I. r. 6300—7200, II. r. 4850—6250, nádtakarmány, száraz, 2500—3300, mubarszéna 6200—6700, lucerna 7500, zabosbikkány 7000, takarmányrépa 1500—1700, alomszalma 4200—4700, zsuppszalma 5000—5100 K. q.-kint. Az árak nem változtak.

Budapesti vágómarhavásár. 1923. évi április 23. Felhajtott összesen 930 darab nagy vágómarha.

Budapesti szarvmarhavásár. 1923. április 20. Felhajtás 362 darab 615 belföldi szopósborjú.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkeze jelentése.) A ferencvárosi sertésvásáron a felhajtás 1550 drb. Kimaradt 400 drb. Kellemes irányzat mellett a következő árak alakultak:

Nagytermetű kivitelű sertésvásár. A nagytermetű sertés piacon a felhajtás 250 darab tranzitó volt.

Nyersbőr. A bőr piacon az árak emelkedtek. Legutóbbi árak Budapesten: Marhabőr 1450—1500 K., borjubőr 1700—2200 K.

Zöldség és gyümölcs. A zöldség- és gyümölcs piacon a forgalom csekély, a kereslet szűk körűtől kezdve mozogott a az árak jól tartottak.

Bor. A bor piacon csendes üzletmenet észlelhető. Vidéki borárak 10—11 fokos borokért 75—120 korona között ingadoznak.

Zürich-ben ápr. 23-án 100 korona = 11 centima.

Világszabadalom! AS Rotációs, ÖNMŰKÖDŐ HŰTŐGÉPEK

hús- és élelmiszerkamrák, tejhűtés és jéggyártás részére BROWN, BOVERI és Társa r.-t. gyártmánya

GELLÉRT IGNÁCZ és Tsa R.-T. hűtő- és jéggyártó berendezések méreművelő irodája Budapest, V., Kohány-u. 4. Telefon: 12-91

LABORATORIUM VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELESERE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, IX., LONYAY-UTCA 18/b.

Szérumos kombinált oltóanyagok fertőzött állatállományok és gyógyító oltóanyagok beteg állatok keze esére.

NYILTÉR.

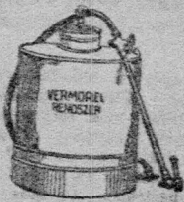
(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Sertés- és juh-himlő ellen

biztos hatású oltóanyag minden mennyiségben kapható

Dr. PÉCSI BARTÓ Oltóanyagtermelő-intézetben, ISTVAN Budapest, Eszék-ut 6. Tel. 66-77

Rézgálic, Raffia, Rézkénpor



Vermorel-rendszerű. Patent Hungária, Balaton és Turul

szőlőpermetezők

Pálkafűző- és mosóstők vörösréz-ből. Kézi és háti kénporozógépek, szónénevezők. A legújabb antisztító „Takarékosság” permetezőszórá valamennyi közt a legkisebb, a legolcsóbb gyári áron beszerezhető

SZONTÁGH PÁL rézárugyár Mepitva 1835. évben. Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám Telefon: József 99-44

Fával égetett, fehér, zsiros MESZET

szállít előjegyzés sorrendjében Migály Károlyné mészégetőtelepe, Diósgyőr-vasgyár. 5636

A „KÖZTELEK” hirdetési árai

Table with 2 columns: Ad type and Price. Includes rates for 1/2, 1/4, and 1/8 page ads, and rates for various ad types like 'Nyiltér', 'Kishirdetés', etc.

ERDÉLYI MÁRK GOZ- ÉS MOTOREKE ALKATRÉSZ GYÁR ÉS GŐZEKE BÉRSZÁNTÓ VÁLLALAT

Budapest, VI., Lehel-u. 10. Telefon: 191-17, 194-35

Gazdasági nyomtatványok

vállalatunk nyomtatványosztályában szereshetők be Arjegyzők díjmentesen!

ALLAMI FELŐGYELET ALATT ÁLLÓ LABORATORIUM

Védőoltóanyagok. Sűrűanyag: VACCIN Budapest. BUDAPEST, IX., LONYAY-UTCA 18/b.

Élesztős proteinabrák

Nélkülözhetetlen malacok és sertések részére. Kítűnő tehéneknek és lovaknak. Nagy súlygyarapodás sertéseknél. Pompás zamatu hus. Nagy megtakarítás más drága takarmányból.

Fehérjés csirkeeléség

Kítűnő csirketenyészetek részére. A tojásrakás megsokszorozódik. Megtakarítás magterményekből.

Christoph Ottó és Társa Vegyészeti és Fehérjeabrákgyár Budapest, I., Horthy-Miklós-ut 63.

SCHVARZ GUSZTÁV BANKÜZLET

Budapest, V., Gizella-tér 6. szám alól. ATKÖLTÖZÖTT. IV., KOSSUTH-LAJOS-U. 3., I. em.

FIGYELŐ

UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT BUDAPEST VIII., MAGYFUVAROS-U. 3/A.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Regé Károly dr.

Gabona, liszt és élelmények. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége jelentése.) Az árutőzsdén az irányzat rendkívül szilárd és úgy a kenyérmagvak, mint a termények árak emelkednek. Buza iránt a kereslet élénk, a kínálat azonban tartózkodó. Rozs mérsékeltlen keresett. Termények közel tengeri és zab iránt élénkebb az érdeklődés. Április hó 23-án, budapesti paritásában, 100 kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kilogrammos: Tiszavidéki 27,500-27,750, fejmegyei és pestvidéki 27,300-27,500 K. Buza 78 kg.-os: Tiszavidéki 27,750-28,000, fejmegyei és pestvidéki 27,500-27,750, rozs 17,000-17,500, fejmegyei és pestvidéki 14,500-14,500 K. Liszt. A budapesti malomkoncentráció a gabona drágulásával kapcsolatban ismét emelte a lisztárakat. Az új árak kg.-kint a következők: 0-ás liszt 425, 2-es liszt 419, 6-os liszt 413 K. Másodkézből vidéki malmok lisztjéért kg.-kint a következő árakat fizetik: Daplafogón 0-ás lisztért 385, 0-ás lisztért 380, főzölisztért 375, 6-os kenyérlisztért 370, 7 1/2-es lisztért 220, 8-as takarmánylisztért 90, 0-ás rozslisztért 250, 1-es rozslisztért 220 K. Korpáért 100 kg.-kint 7800-8000 koronát fizetnek. A forgalom élénk. Irányzat szilárd.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kg.-kint Budapest: Lucernamag, magyarankás nem tisztítható 85,000-90,000, lucernamag, magyarankás tisztítható 95,000-105,000, lucernamag, magyarankamentes 110,000-125,000, lucernamag, ólomzárólt pirosbárcás 135,000-145,000, lucernamag, ólomzárólt fehérbárcás 160,000-170,000, lóheremag, magyarankás nem tisztítható 95,000-120,000, lóheremag, magyarankamentes 175,000-190,000, mák 65,000-67,000, baltacimmag 22,000-23,000, tavaszi búkköny 15,000-16,000, köles 15,000-16,500, muhar 25,000-26,500 K. q.-kint.

Eredeti északnémetországi takarmányrépamag 1400, belföldi takarmányrépamag 1200, eredeti északnémetországi cukorrépamag 500, belföldi cukorrépamag 350 K. kg.-kint Budapest.

Budapesti takarmányvásár. Április 24. (A székesfehérvári vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Rétsizéna I. r. 6300-7200, II. r. 4850-6250, nádtakarmány, száraz, 2500-3300, muharszéna 6200-6700, lucerna 7500, zabosbúkköny 7000, takarmányrépa 1500-1700, alomszalma 4200-4700, zsupszalma 5000-5100 K. q.-kint. Az árak nem változtak.

Budapesti vágómarhavásár. 1923. évi Április 23. Felhajtott összesen 930 darab nagy vágómarha. A legutóbbi két-három vásár lanyhasága és az árak csökkenése miatt a kereskedők a mai vásárra jóval kevesebb marhát hajtottak fel és a kisebb felhajtás következtében az irányzat különösen kedvezően élénkebb volt és az árak minőség szerint 20-30 K.-val (kg.-kint) némely esetben még többel is emelkedtek. Az irányzat a vásár vége felé lanyhább lett és az árak ismét lemorzsolódtak. Eladatlanul visszamaradt 33 darab nagy marha. Következő árakat jegyezték: Bika jobb minőségű 600-680, kivételesen 780-920, állányabb 490-580 K. Tarka tizott ökr, jobb minőségű 650-800, kivételesen 850-960, középminőségű 500-620, alárondult minőségű 400-480 K. Magyar tehén 400-640, kivételesen 680-800 K. Tarka tehén 400-700, kivételesen 780-930 K. Bivaly 560-630 K. Nivendék 400-500 K. Kicsontozni való 300-380 K.

Budapesti szarvómarhavásár. 1923. április 20. Felhajtás 382 darab élő belföldi szarvóborjú. A vásár irányzata élénk. Jegyzett árak: Élőborjúk: Belföldi szarvó: I. r. 800-840, kivételesen 865, II. r. 730-790, III. r. 650-690 K.-ig kg.-kint.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége jelentése.) A ferencvárosi sertésvásáron a felhajtás 1550 drb. Kimaradt 400 drb. Kéllemes irányzat mellett a következő árak alakultak: prima urasági 1350-1380-1400, prima fiatal urasági közep 1150-1250, szedett fiatal nehéz 1300-1350, öreg urasági nehéz 1200-1300. Zsir és szalonna ára élénk kereslet mellett a következő: zsír 2100-2150, szalonna 1700-1750 K.

Nagygyepényi kivitell sertésvásár. A nagytérségi sertéspiacon a felhajtás 250 darab tranzító volt.

Gyapju. A gyapjupiacon az elővásárlások tovább tartanak. A gyapju állandóan szilárd és jelenleg középminőségű áruért 1800-1800 koronát fizetnek kg.-kint netto, zsiros állapotban. A legutóbbi hannoveri gyapjuárverésen április 6-án a következő árakon kelt el a felhozott 1250 q gyapju élénk irányzat és emelkedő árak mellett. Zsiros gyapjuárak kg.-kint: A-minőségű merinógyapju 12,000-15,000 márká, A/B-minőség 12,000-13,000 márká, B-minőségű 12,000 márká, C-minőségű 10,000-12,000 márká. Gyáriag mosott gyapju kg.-kint adó nélkül: A-minőségű merinógyapju 40,000-41,000 márká, A/B-minőségű 35,000-36,000 márká, B-min. 34,000-35,000 márká, C-minőségű 28,000-29,000 márká. (100 márká = 16 korona.)

Nyersbőr. A bőrpiacon az árak emelkedtek. Legutóbbi árak Budapest: Marhabőr 1450-1500 K., borjubőr 1700-2200 K., juhőr 650 K. kg.-kint. Szegeden marhabőr 1050-1400, borjubőr 1600-2000 K. kg.-kint.

Tej és tejtermékek. Tej ápr. 20-tól 182 K., habtej-szín 200, tejjel 420-450 K. literenkint, la teavaj 3500, Ha 3000, tehenúró 400-420, juhtúró 1200-1450, kevert 570-640, juhsajt 660-700, óvári 1800-1700, trappista 1800-1700, gróji 1700-1800 K. kg.-kint.

Baromfi, tojás és hal. Csirke, újdonság, párja 2200-3200, tyúk 2200-3000, sovány lud párja 4-9000, hizott lud kg.-ja 2100-2200, hizott pulyka kg.-ja 1300-2000, tojás drb.-ja 40-44 K. Hal: élő ponty, kicsi 800-1000, közep 1100-1300, nagy 1300-1600, csuka 900-1000, kárász 500-700, márná 800-1000, harcsa 2000-3000, süllő 2400, fogas 2500, balatoni keszeg 200-300, kecsge 3500 K. kg.-kint.

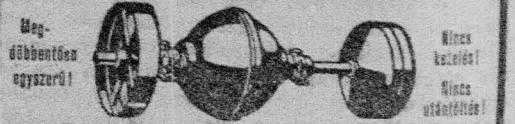
Zöldség és gyümölcs. A zöldség- és gyümölcspiacon a forgalom csekély, a kereslet szűk keretek között mozgott a az árak jól tartottak. Burgonya közönséges, vagontételekben feladóállomásra 21-22 (vagontételekben Budapest 26-27), 1-10 mázas tételekben budapesti nagykereskedelemben 28-30, sárgaburgonya 22-23 (28-30) 31-32, rózsaburgonya nagyban 45-50, makói vöröshagyma 65-80 (62-64) 60-65, makói fokhagyma nagyban 65-70, sárgarépa 18-20 (22-24) 25-28, vörösrépa nagyban Budapest 40-45, petrezselyem 18-18 (20-22) 24-25, importált nagyban Budapest 600-850, dió 200-220 (240-260) 300-340, mér kannákban nagyban Budapest 1000-1100 K. kg.-kint.

Bor. A borpiacon csendes fizetmenet észlelhető. Vidéki borárak 10-11 fokos borokért 75-120 korona között ingadoznak.

Zürich-ben ápr. 23-án 100 korona = 11 centime.

Világzabadosalom! AS Rotációs, ÖNMŰKÖDŐ HŰTŐGÉPEK

hús- és élelmiszerkamrák, tejhűtés és jéggyártás részére BROWN, BOVERI és Társa r.-t. gyártmánya Ez az egész hűtőszekerek!



GELLÉRT IGNACZ és Tsa R.-T. hűtő- és jéggyártó berendezések mindenféle irada Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: 12-91 Wien, IV., Wiednergürtel 58. 5375

Advertisement for LABORATORIUM VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELESERE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. Includes text about vaccines and laboratory services.

Legjobb gyártmányu A MAGYAR KIRALYI ALLAMVASUTAK GÉPGYÁRANAK VEZERÜGYNÖKSÉGE BUDAPEST

egyetemes acélekék, falajmivelőeszközök, egyszerű és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták, trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répvágók, borgazdasági eszközök, gazdasági szekerek stb. raktáron vannak, azonnal szállíthatók.

LŐSZERSZÁM

Ígás és Jukker, pokróc, férfi és női nyergok

Gál Mihály szígyártó, BUDAPEST, VI., Lázár-utca 16. (Operaház mögött)

TELEFON Interurbán: 130-87

JAVÍTÁS is állásukba hozta vagy részli az állásukba hozhatók



Gőzekebárszántást

őzi és tavaszi szántást, gyepetést, szőlőtelepek falkolák, erdősilések mély rigolozását elvállalta

Wolff Ernő, Budapest—Kelenföld

5181 Telefon: József 54-68 Sörgőnyom: Wolffe Budapest

Műszaki, olaj- és gazdasági vasárukat

legelőnyösebben szállít

LÁNYI és WEITZENFELD

Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-utca 18. Telefon: József 53-04

Kölest pirosat és fehéret, biborherét

legmagasabb áron vásárol

WEINER VILMOS, Szombathely

Furtenbach Ferenc R.-T., Győr

gyanta-, kocsikenő- és vegyi termékek gyár

Vezérképviselő: Raditz József, Győr

Tejgazdasági eszközök és berendezések

mint encanbergi fejővödörök, fejőszitkék, tejhődönők, tejmérők, tejhűtők, kannák stb. Teljes vaj- és sajtgyárak berendezése

A világhírű LANZ tejtöltőgépek vezérképviselője

Ajánlattal szolgál: 5087

HANN ARTHUR és TÁRSAI Budapest, VIII. Dániel-ut 52/B.



Pyroleumvilágítás

50%-kal olcsóbb mint bármely más világítástanyag, nem tűzveszélyes, nem füstöl, szagtalan.

Gazdasági épületek világítására kiválóan alkalmas

Próbaküldemény 500 korona utánvét mellett.

Benzint, motorhajtó (nyers) gázolajat, pyroleumot, mindennemű gép- és hengerolajat, kocsikenőcsőt, gépszirt legutányosabban szállít:

„METEOR” Világítási és Olajkereskedelmi R.-T.

Budapest, IX., Közraktár-u. 28. Telefon: József 45-91.

ÚJRENDSZERŰ TÖREKROSTA!

Sodronyszövetékekkel. Aki szereti a tiszta és gyors munkát, az tetszen a cséplőgépébe 3-betűtű

Excelsior-törekrostát.

Előnyök: Képzhetős legnagyobb rostafeldol. lebst nagy munkaképesség. A szem tisztán, törek nélkül kerül ki a gépél - nincs rajta érdes felület, melyen a törek fonnakadhat és azáltal tördelődhat - a sodronyszövet kis lyukakig folytan a törek nem eszik ki a gabonával - azaz, hogy nedves, vagy száraz a törek, több vagy kevesebb továbbidőre alkalmas - a sodronyszövetékek a termésvíznyomnak és időjárásnak megfelelőleg kicserélhetők, - **olcsóbb** bármely másrendszerű törekrostánál.

Egyedüli gyártója: 5889

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48. sz.

Juhturót

minden tételben vesz

Alfa Tej és Tejtermék R.-T.

Budapest, IX. ker., Márton-utca 35/B

Telefon: József 104-92 5888

LUKRECIA

Nélküldözhetetlen cikk lovászoknál!

A „Lukrecia” ígás- és futólóvak szerszámának impregnálására szolgáló; bázisú szappanos pulis, víz hatóanyagú és szappanoldattal keverve, nem mosódik ki. kb. 5, 12% és 25% illószaganyagot tartalmazó, napi árban kapható. Gyártja: Vad és Takács, vegyi és biológiai laboratórium. Pestújhely. 5872



RÉZGÁLIC

1a 98/99-0-05, Hungária, Weiss Manfréd és Orion

RAFFIA 1a és Extra Mayunga

KESERŰSŐ valódi német

legelőnyösebben raktárról kapható 5819

Deutsch Márkus és Fia

Budapest, VII., Wesselényi-u. 35.

ZUFKA ANTAL székely- és kocsigyár, Budapest, VIII., Illés-utca 17. Tel.: J. 68-06. Állandó raktár-utca és használt kocsikban. Kocsi javítás, fényezés, díjazás, kárpitozás, kárpitozás elvállalom. 5444



Eladó dr. gróf Wenckheim László békési uradalmaiban egyéves mangolica, kiállításon díjakat nyert

tenyészkánok

BÉKÉSI URADALOM, BÉKÉS

SIPEKI BALAS ISTVÁN

okl. gazda, v. jószágfelügyelő, az OFB engedéllyel működő állatorvosi foglalkozású. Budapest, VI., Teréz-körút 37., földesút 4. sz.

keres ügyfelei részére birtokoknál vételre és bérletre. Eladó és bérbeszedő birtokoknál ügykezelésben. A földbirtokreform megvalósulásáig elárulnak tárgyatlanul az adóügyi szakterületet vállal május hóban és az azután lefolytatandó időben. Hamélyesen található d. u. 8-10i 7-ig.

9 darab, egyéves, elsőrendű, fajtiszt

mangolica tenyészkán eladó

Gróf Deym János jószágigazgatóságánál, Lesencetomaj, Zala megye. 1685

Lutz-féle Gyemantfesték

VINARALÓ NEM HÁMLIK LE NEM REPEDEZIK

Különböző bevitt olajfényezésfesték felületekre és falra

Lutz Ede és Társa

lak- és festékgyár, Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

Telefon: József 53-45

Olajfényezés festék

A m. kir. kiz. szabadalmazott

Hennefeld Ignác-féle jég szekrények

Budapest, VI., Gróf Zichy-Jenő-u. 5. Telefon: 114-29

Belti műtárgyakkal burkolva, nem rozsdásodnak, nem oxidálódnak 60% jégmegtakarítás!

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 5815



A permetező

lelke a szelepen.

Ha biztos akar lenni abban hogy jót kap, ügyeljen a

Vulkán védjegyre.

Vulkán szelepek, Vulkán tömlők

mindenütt kaphatók.

